

Xavier Pastor, president de Greenpeace-Espanya

El 'warrior' verd

Xavier Pastor va néixer a Palma fa 42 anys. De professió biòleg marí, deixà la seva feina de funcionari de l'Institut Oceanogràfic per dedicar-se en cos i ànima a la causa de la defensa del medi ambient. Des del 1984 presideix l'oficina de Greenpeace a l'estat espanyol.

Com arriba un mallorquí com vostè a ser el president de Greenpeace-Espanya?

—Quan vaig tornar a Palma, després d'estudiar la carrera a Barcelona i al mateix temps que feia feina a l'Institut Oceanogràfic, vaig entrar en el GOB, on vaig tenir diversos càrrecs dins la directiva i també en vaig ser el president durant uns anys. Durant aquest temps vam entrar en contacte amb Greenpeace que, aleshores, no existia a Espanya. Vam col·laborar estretament en les campanyes contra els abocaments de residus radioactius.

—Mentre vostè és al GOB, en càrrecs de responsabilitat, és quan aquesta organització ecologista adopta un caire més reivindicatiu.

—Sí, tant jo com altres companys ens proposàrem i aconseguírem fer evolucionar el GOB cap a actituds més polítiques. Eren els anys 77 i 78 i a poc a poc el GOB es va anar estructurant i professionalitzant en la seva lluita conservacionista.

—Vostè és un clar partidari d'aquesta professionalització...

—Sí, sí, sens dubte. Estic convençut que els grups ecologistes s'han de professionalitzar. Això no vol dir que tothom hagi de tenir un sou o un contracte. En poden tenir alguns, però tothom ha de treballar professionalment. No oblidem que els altres, els destructors, són molt professionals, ho fan molt a consciència. I els va molt bé tenir enfront gent no professional.

Crec que el gran encert del GOB fou precisament aquest pas cap a la professionalització.

—Tornem als primers contactes amb Greenpeace.

—El GOB entrà en contacte amb Greenpeace, com he dit, amb el tema de les campanyes contra els residus radioactius. Això era l'any 1982. Vingué a Palma gent de Greenpeace a fer conferències, com Renè Parmentier, i aprofitaren per a pre-

sentar el que era Greenpeace. Molts de nosaltres, del GOB, vam decidir en aquell moment fer-nos-en socis. Hi entràrem devers 50 o 60 de colp. Ens vam apuntar a Greenpeace-França, ja que a Espanya no n'hi havia.

Un any més tard, el 1983, Greenpeace Internacional, em demanà si volia formar part d'un grup de treball dins la revista *Quercus*, juntament amb altres persones... i aquest grup fou el que va constituir el nucli fundador. El 1984 es creà la primera junta de Greenpeace-Espanya, de la qual jo vaig ser el president.

—Pel que em diu veig que la forma organitzativa de Greenpeace és bastant original...

—Sí. Per evitar ser suplantats Greenpeace té registrat el nom a gran nombre de països de manera que ningú no pot muntar pel seu compte un Greenpeace. Sempre ha de ser Greenpeace Internacional. Anualment ens reunim i veiem, d'acord amb la situació financera i les zones d'interès, on actuar, on és necessari crear un Greenpeace. No és un grup de gent que en un lloc determinat vulgui muntar un Greenpeace... No, sempre es fa quan Greenpeace Internacional considera oportuna una secció determinada. Primer es fa una junta directiva molt controlada per la Internacional i, a poc a poc, a mesura que l'oficina nova es va ajustant dins l'organització —quant a participar de la mateixa línia d'independència política, pacifisme, professionalitat amb la forma d'actuar...— es va deixant a les mans de la gent de la localitat.

—¿I cada oficina, o secció estatal/nacional, a partir d'aquest moment funciona autònomament?

—No. Tengui en compte que, per exemple, moure un dels vaixells costa molts doblers, fer pel·lícules, crear noves oficines... tot això només ho pot fer Greenpeace Internacional per motius evidents de cost econòmic. El que fem és que cada oficina

passa un 24% a la Internacional per tal que es pugui dur a terme tota aquesta sèrie d'activitats que individualment cap secció estatal no podria fer. O, millor dit, només podrien dur-les a terme les més potents. I, és clar, Greenpeace parteix d'una concepció internacionalista i les campanyes es fan on són necessàries, no on hi ha doblers per a fer-les. Els problemes mèdio-ambientals són comuns a tots, no hi ha fronteres. Per tant, l'acció de Greenpeace no pot estar determinada per la potència econòmica d'una oficina o secció estatal.

—Es curiós que, mentre la majoria de les organitzacions de tipus pacifista o ecologista —si no totes— són radicalment assembleàries, Greenpeace és exactament el contrari...

—Sí, sí, és veritat, i ho diem molt clarament. Greenpeace està molt estructurat. No jerarquitzat, en el sentit triangular, no, és més una caixa on cada unitat controla l'altra. Hi ha tots uns mecanismes de control intern... però, sí, efectivament, és una organització molt estructurada i que no funciona des de la base cap amunt, sinó de manera molt professionalitzada. Nosaltres solem dir que els socis voten amb la seva quota. En el moment en què ens equivoquem fent una cosa que no agrada al soci, immediatament es nota una baixada en les quotes. I com que no tenim cap altra font de finançament que les quotes dels socis —i la venda de material divers que no representa més enllà del 10%—, hem de ser molt receptius al que volen. Evidentment aquesta és la nostra opció, encara que això no implica que vulguem donar lliçons a ningú. Cada grup s'organitza com creu oportú.

—La imatge popular de Greenpeace és una poc romàntica. Potser la foto de les zòdiac davant un petrolier il·lustra el que pensa la majoria de la gent. Uns guerrers per la pau i l'ecologia, com una cosa molt èpica. I la realitat contrasta molt amb aquest tòpic perquè realment Greenpeace

“Estic convençut que els grups ecologistes s’han de professionalitzar, ja que els altres, els destructors, són molt professionals”.

JOAN CELRÀ

és un prodigi d'organització on no sembla haver-hi espai per al romanticisme...

—No hi estic d'acord. Realment aquesta imatge de les zòdiac és real. Ho fan voluntaris. No hi ha un grup d'activistes especialitzat a fer-ho. Ho fa qualsevol de nosaltres, sigui professional de Greenpeace o sigui voluntari.

Crec que l'èxit de Greenpeace és degut precisament a aquesta acció directa. L'acció directa té dues funcions. Una, impedir físicament els atacs al medi ambient, i això dóna moltes satisfaccions i et demostra que, a més de fer comunicats de premsa i protestes més o menys inútils, es poden fer actes de resistència pacífica. Això, als altres, els empenya moltíssim, no ho poden consentir. I l'altra funció és que mitjançant l'acció directa s'aconsegueix una presència en els mitjans de comunicació que d'altra manera no es tendria.

Una conferència, un comunicat de premsa, una recollida de firmes... està bé, però tothom n'està cansat. L'acció directa et permet incidir molt més.

Però aquestes accions vistoses només són una part. Després hi ha moltes activitats que no tenen ressò públic però que són imprescindibles: fer de grup de pressió polític, fer investigació periodística i científica, dur perfectament l'administració... Unes coses són més romàntiques que altres, però totes són necessàries. A vegades ens vénen voluntaris i et demanen què poden fer, esperant que al cap de dos dies ja aniran dins la zòdiac. I el normal és que la feina més urgent i important sigui posar

segells. I aquesta feina és vital per a poder fer moltes coses. Però la veritat és que hi ha gent que no ho entén, estan dos dies i després abandonen.

Vull dir que la gent ha d'entendre que darrere de la zòdiac interceptant un vaixell, hi ha centenars de voluntaris que han fet la feina obscura, però imprescindible, de localitzar el vaixell, saber on és en cada moment, telefonades a països, mil consultes... i sense aquesta feina molt professional i ben feta no hi hauria la possibilitat de la imatge de les zòdiac davant el vaixell.

—Greenpeace s'estructura per oficines a cada estat, com ara Greenpeace-Espanya. ¿No els crea això problemes des del punt de vista nacional?

—Sí, és cert. El que passa és que nosaltres tenim aquesta opció d'organització. La raó és senzilla. En principi l'oficina és a la capital de l'estat i així ens estalviem burocràcia i doblers. Sabem que a estats on la qüestió nacional és tan important com a l'estat espanyol, això no agrada. A Catalunya no agrada. Hi ha gent que no entén per què no hi ha Greenpeace-Catalunya... Quan Catalunya sigui un estat, si hi arriba, hi haurà Greenpeace-Catalunya. Però ara la política de Greenpeace-Internacional és treballar des de les capitals dels estats per les raons pràctiques que ja he dit. Obrir moltes oficines significaria multiplicar sous, burocràcia, despeses de manteniment, etc. I nosaltres preferim gastar els doblers en accions i no en burocràcia.

Vull dir, però, que el fet que l'oficina sigui a la capital no implica que les accions

es facin només en aquesta ciutat. En el cas d'Espanya veiem que la immensa majoria de les accions es fan al litoral mediterrani, per més que l'oficina sigui a Madrid.

De tota manera en aquells països amb consciència nacional però sense estat, o bé en estats de gran extensió, procuram obrir alguna oficina. Ho intentem ara a Barcelona amb una de petita; i ho fem perquè tenim uns pocs més doblers.

—Crec que vostè fou amic de Petra Kelly.

—Quan una persona mor, sobretot si és coneguda, li surten molt amics. Jo els vaig conèixer i hi vaig mantenir una certa relació durant uns anys. Quan jo era president del GOB-Mallorca els vaig convidar a fer unes xerrades. Van ser aquí durant una setmana i després ens vam escriure durant uns anys. Però el fet és que des de fa quasi cinc anys no hi havia tengut cap contacte.

El que sí que record és que ja quan van ser a Mallorca parlaven dels problemes entre els fonamentalistes i els realistes. Si bé ells eren molt fonamentalistes quant a plantejaments ideològics, eren molt realistes quant a la pràctica política. Per exemple, es queixaven molt del caràcter tan assembleari del partit. Veien que quan un diputat estava ben format ja havia d'abandonar per la norma rotatòria dels dos anys, i això no ho veien bé. Ja aleshores se sentien un poc marginats dins el partit. A més, tenien problemes per gelosies de companys seus que miraven malament el seu protagonisme públic.

Miquel Payeras